

Inhämtning av uppgifter om elektronisk kommunikation vid Polismyndigheten (region Öst)

---

1. SAMMANFATTNING

Polismyndigheten har i ett beslut om inhämtning av uppgifter om elektronisk kommunikation angett att den brottsliga verksamhet som legat till grund för beslutet innefattat *grovt dopningsbrott*. Av utredningen i ärendet har emellertid framkommit att beslutet rätteligen avsåg brottslig verksamhet innefattande *grovt narkotikabrott*. Dessutom har flera av de omständigheter som enligt Polismyndigheten legat till grund för beslutet inte gått att utläsa av handlingarna i inhämtningsärendet.

Nämnden konstaterar att Polismyndighetens handläggning av inhämtningsärendet inte präglats av sådan omsorg och noggrannhet som varit påkallad.

2. BAKGRUND M.M.

Nämnden har granskat ett beslut om inhämtning av uppgifter av elektronisk kommunikation som fattades av Polismyndigheten (region Öst) den 24 maj 2016. Beslutet fattades med tillämpning av lagen (2012:278) om inhämtning av uppgifter om elektronisk kommunikation i de brottsbekämpande myndigheternas underrättelseverksamhet (inhämtningslagen). Inhämtningen avsåg enligt beslutet brottslighet innefattande grovt dopningsbrott. För grovt dopningsbrott är föreskrivet fängelse i lägst sex månader (3 a § lagen [1991:1969] om förbud mot vissa dopningsmedel). Inhämtning av uppgifter enligt inhämtningslagen får, såvitt är av intresse här, göras endast avseende brott för vilket inte är föreskrivet lindrigare straff än fängelse i två år (2 § första punkten inhämtningslagen).

Nämnden konstaterade att lagliga förutsättningar för det aktuella inhämtningsbeslutet inte förelegat och beslutade därför den 14 september 2016 att anmäla förhållandena till Åklagarmyndigheten i enlighet med

bestämmelserna i 20 § förordningen (2007:1141) med instruktion för Säkerhets- och integritetsskyddsmyndigheten.¹

En åklagare vid Särskilda åklagarkammaren beslutade den 29 september 2016 att inleda en förundersökning rörande tjänstefel. Efter vissa utredningsåtgärder, däribland förhör med föredraganden i inhämtningsärendet, beslutade samma åklagare den 13 december 2016 att lägga ned förundersökningen med följande motivering.

Av utredningen framgår att det utöver misstanken om grovt dopningsbrott även fanns misstankar om grovt narkotikabrott. Av förbiseende kom misstankarna om narkotikabrottsligheten inte att inflyta i inhämtningsbeslutet. Bristfällig dokumentation utgör enligt hovrättspraxis ringa tjänstefel, vilket inte är straffbart.

Nämnden har därefter återupptagit granskningen i syfte att närmare utreda omständigheterna kring beslutsfattandet.

3. UTREDNINGEN

Nämnden har tagit del av handlingarna i inhämtningsärendet och förundersökningsmaterialet rörande tjänstefel. Vidare har muntliga uppgifter inhämtats från beslutsfattaren. Polismyndigheten har beretts tillfälle att yttra sig över utredningen.

Av utredningen framgår i huvudsak följande.

Beslutet om inhämtningen fattades av en polismästare med en kommissarie som föredragande. Föredragningen ägde rum per telefon eftersom polismästaren och föredraganden var stationerade på olika orter. Vid föredragningen framkom att det fanns misstankar om att personen som inhämtningen avsåg dels hanterade stora mängder dopningspreparat, dels hade kopplingar till personer som misstänktes för inblandning i hanteringen av en större mängd narkotika. En betydande del av föredragningen ägnades åt den misstänkta narkotikabrottsligheten medan den misstänkta dopningsbrottsligheten nämndes mera i förbigående. Beslutsfattaren bedömde att den förstnämnda misstanken nådde upp till nivån för grovt narkotikabrott och fattade därefter det aktuella beslutet. Därefter skickades beslutshandlingen per e-post till beslutsfattaren för underskrift. Beslutsfattaren uppmärksammade emellertid inte att det i beslutshandlingen antecknats att det brott som låg till

---

¹ Se nämndens uttalande den 14 september 2016 ”Inhämtning av uppgifter om elektronisk kommunikation vid Polismyndigheten, region Öst, polisområde Jönköping” (dnr 130-2016).

grund för inhämtningen var grovt dopningsbrott och inte grovt narkotikabrott, vilket rätteligen borde ha angetts.

Enligt beslutsfattaren, som själv ser mycket allvarligt på det inträffade, är ordningen med föredragningar på distans otillfredsställande. I syfte att minska risken för liknande felaktigheter i framtiden har han därför beslutat om en ny regional rutin. Enligt rutinen ska såväl beslutshandlingen som det skriftliga underlaget för beslutet kvalitetssäkras i flera steg innan ärendet föredras för beslut.

4. NÄMNDENS BEDÖMNING

Av utredningen framgår att det var brottslighet innefattande grovt narkotikabrott som låg till grund för det aktuella beslutet. För grovt narkotikabrott är föreskrivet fängelse i lägst två år (3 § narkotikastrafflagen [1968:64]). Nämnden, som saknar anledning att ifrågasätta Polismyndighetens bedömning av den påstådda brottsliga verksamheten, konstaterar därmed att beslutet har varit förenligt med bestämmelsen i 2 § första punkten inhämtningslagen.

Det är givetvis inte acceptabelt att ett beslut ges ett felaktigt innehåll. Det kan inte uteslutas att distansprövningen i detta fall bidragit till detta faktum.

I handlingarna i inhämtningsärendet finns ett stort material som rör den misstänkta dopningsbrottsligheten medan grunden för misstankarna om narkotikabrottslighet är synnerligen bristfälligt noterade. Disproportion mellan vad som noterats om dopningsbrottsligheten och narkotikabrottsligheten framstår som svårförståelig särskilt mot bakgrund av att det var enbart den misstänkta narkotikabrottsligheten som kunde utgöra grund för inhämtningsbeslutet. Dokumentationen i inhämtningsärendet är följaktligen missvisande.

Nämnden noterar med tillfredsställelse att så snart beslutsfattaren blev varse sitt misstag så införde han nya handläggningsrutiner i syfte att undvika liknande fel i framtiden. Ytterligare åtgärder är inte påkallade från nämndens sida.

5. BESLUT

Med den kritik som ligger i det sagda avslutas ärendet.

På Säkerhets- och integritetsskyddsmyndighets vägnar

Sigurd Heuman

I avgörandet har deltagit: Sigurd Heuman (ordförande), Linnéa Darell, Berit Jóhannesson, Zayera Khan, Christina Linderholm, Ewa Samuelsson, Mats Sander och Jonas Åkerlund (enhälligt).

Föredragande: Johanna Rådberg

Expedition till:

Polismyndigheten, Rättsavdelningen, enheten för rättslig styrning och stöd
(dnr A119.806/2017)